

Θέμα: Great Sea Interconnector – Θέσεις Συνδέσμων

Ως σύνδεσμοι μέλη της ΟΕΒ που σχετίζονται με την ενέργεια, να ξεκαθαρίσουμε ότι δε διαφωνούμε δογματικά σε διασύνδεση της Κύπρου με το υπόλοιπο δίκτυο της Ευρώπης. Σαφέστατα αναγνωρίζουμε ότι μία διασύνδεση θα επιφέρει αρκετά οφέλη για τη χώρα μας, τα οποία επισημαίνονται στο υπόμνημα που στάλθηκε από την ΟΕΒ προς τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκο Χριστοδουλίδη την Παρασκευή, στις 2 Αυγούστου 2024 για το εν λόγω θέμα.

Πέραν των συνδέσμων που σχετίζονται με την ενέργεια, κάτω από την ομπρέλα της ΟΕΒ στεγάζονται δεκάδες άλλοι σύνδεσμοι με εκατοντάδες μέλη, γεγονός που καθιστά λογικό οι θέσεις τους να είναι κάποιες φορές αντικρουόμενες. Σε αυτό το πλαίσιο, οι απόψεις της ΟΕΒ δεν αντικατοπτρίζουν πάντα τις απόψεις όλων των μελών της, κάτι που είναι κατανοητό και σεβαστό σε μία δημοκρατική ομοσπονδία.

Ενώ συμφωνούμε με κάποια από τα σημεία που αναφέρονται στο υπόμνημα της ΟΕΒ, θέλουμε να διαφοροποιήσουμε τη θέση μας ότι το καλώδιο πρέπει να γίνει «πάση θυσία» και να τονίσουμε εκ νέου τους βασικούς μας προβληματισμούς, οι οποίοι κάποιιοι έχουν υιοθετεί εν μέρει και στο υπόμνημα της ΟΕΒ. Θεωρούμε ότι ο τρόπος με τον οποίο προωθείται η υλοποίηση του έργου, εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους και σωρεία προβλημάτων, τα οποία δεν μπορούμε να παραβλέψουμε, αντίθετα οφείλουμε να τα επισημάνουμε.

1. Ανάλυση Ρίσκου

Το ρίσκο και το βάρος των επιπτώσεων που προκύπτουν από τυχόν τροποποιήσεις στην υλοποίηση του έργου και οποιαδήποτε τεχνικά και γεωπολιτικά ρίσκα, θα πρέπει να τα επωμίζεται ο ιδιώτης επενδυτής και όχι ο καταναλωτής. Πρέπει να οριστικοποιηθεί το **τελικό κόστος κατασκευής του έργου** και ότι τυχόν υπερβάσεις θα βαρύνουν τον επενδυτή. Επιπλέον, σύμφωνα με τον ΑΔΜΗΕ, το έργο αναμένεται να **ολοκληρωθεί το 2030**. Σε περίπτωση καθυστέρησης στην υλοποίηση, ο φορέας θα πρέπει να καταβάλει τις αντίστοιχες κυρώσεις. Η Κυπριακή Κυβέρνηση οφείλει να εξασφαλίσει τις απαραίτητες εγγυήσεις και ασφαλιστικές δικλίδες από τον επενδυτή, διασφαλίζοντας ότι η οικονομική ευθύνη και οι κίνδυνοι δεν θα μετακυλήσουν στους Κύπριους καταναλωτές.

2. Βιωσιμότητα κατά τη χρήση

Θεωρούμε αδικαιολόγητη και παράλογη την καταβολή οποιουδήποτε πάγιου τέλους από τον Κύπριο καταναλωτή πριν την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας του έργου. Επιπλέον, η οικονομική βιωσιμότητα και οι χρηματικές εισροές του έργου πρέπει να προέρχονται αποκλειστικά από την εμπορική του χρήση και δραστηριότητα. Ο Κύπριος καταναλωτής δε μπορεί να επωμίζεται το τεράστιο και ανεξέλεγκτο κόστος αυτής της χρήσης. Οποιαδήποτε υποσχόμενα οφέλη για τους καταναλωτές, πρέπει να είναι σαφή και μετρήσιμα.

3. Συμμετοχή της Κυβέρνησης

Πριν παρθεί η απόφαση για τη συμμετοχή της Κυβέρνησης με κεφάλαιο 100 εκατομμυρίων ευρώ, πρέπει να αξιολογηθούν σοβαρά οι πολύ σημαντικές αβεβαιότητες του έργου σχετικά με το συνολικό κόστος, το χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης, το όφελος για τον Κύπριο

καταναλωτή και οι κίνδυνοι επιβάρυνσης του δημόσιου χρέους σε περίπτωση αποτυχίας ή καθυστερήσεων. Αναμένοντας τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της μελέτης κόστους οφέλους, η Κυβέρνηση θα ήταν χρήσιμο να εξετάσει εάν η λύση της χορηγίας αποτελεί προτιμότερη επιλογή από την επενδυτική συμμετοχή, καθώς έτσι αποφεύγει την ανάληψη των σχετικών ρίσκων.

4. Διαμοιρασμός Κόστους

Θεωρούμε ότι ο διαμοιρασμός του κόστους, 63% επιβάρυνση για την Κύπρο και 37% για την Ελλάδα, είναι άδικος και αδικαιολόγητος, καθώς το όφελος της λειτουργίας του έργου θα ευνοήσει πολύ περισσότερο του Έλληνες παραγωγούς που θα εξάγουν την περίσσια τους ενέργεια στην Κύπρο.

5. Όροι λειτουργίας του έργου και προστασία Εθνικής Ενεργειακής Ασφάλειας

Η υλοποίηση και ανεξέλεγκτη λειτουργία του έργου Great Sea Interconnector ενέχει σοβαρούς κινδύνους για την ενεργειακή αυτάρκεια και ασφάλεια της Κύπρου και συνάμα θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα πολλών επενδύσεων που έχουν γίνει μέχρι τώρα στην Κύπρο, καθιστώντας τις εφεδρικές με απροσδιόριστο οικονομικό αντίκτυπο. Είναι πολύ σημαντικό η ΡΑΕΚ και η Κυπριακή Δημοκρατία να διαμορφώσουν τις κατάλληλες πρόνοιες και να καθορίσουν τα όρια εισαγωγής ενέργειας στην Κύπρο, για τη διασφάλιση των πιο πάνω, αλλά και για την επίτευξη των εθνικών στόχων για την πράσινη μετάβαση. Κάθε κράτος, πρέπει να είναι αυτάρκη στην παραγωγή ενέργειας καθώς είναι θέμα εθνικής ασφάλειας.

Καταληκτικά, τονίζουμε ότι η υλοποίηση του έργου Great Sea Interconnector πρέπει να γίνει με προσεκτική αξιολόγηση των κινδύνων και των συνεπειών για τους Κύπριους καταναλωτές. Οι προβληματισμοί που εκφράζουμε δεν αποσκοπούν στο να εμποδίσουν την ανάπτυξη ή τη διασύνδεση της Κύπρου με την Ευρώπη, αλλά στο να διασφαλίσουν ότι αυτή η ανάπτυξη θα γίνει με τρόπο που να προστατεύει τα συμφέροντα των πολιτών και της εγχώριας αγοράς. Η Κύπρος δεν μπορεί να αντέξει ένα ακόμη έργο που θα επιφέρει ανισότητες και θα δημιουργήσει οικονομικές επιβαρύνσεις για τους καταναλωτές.

Καλούμε λοιπόν την Κυβέρνηση και τους αρμόδιους φορείς να εξετάσουν σοβαρά τις συνέπειες πριν προχωρήσουν και να διασφαλίσουν ότι οι όροι υλοποίησης του έργου θα είναι τέτοιοι που να προασπίζουν τα συμφέροντα των πολιτών και να συμβάλλουν πραγματικά στην ενεργειακή ασφάλεια και οικονομική βιωσιμότητα της χώρας μας.

Τα παραπάνω εκφράζουν τις θέσεις των ακόλουθων Συνδέσμων:

Σύνδεσμος Αγοράς Ηλεκτρισμού (ΣΑΗ)

Παγκύπριο Σύνδεσμο Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΠΑ.ΣΥ.Ε.ΕΝ)

Σύνδεσμος Εταιρειών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Κύπρου
(ΣΕΑΠΕΚ)

Wind Energy Alliance

Σύνδεσμος Υδρογόνου Κύπρου (ΣΥΚ)

.....
.....
.....
.....
.....